

PL.0012.1.5.2023

Siemianowice Śląskie, 26.04.2023 r.

ZO.0012.76.2022

**Szanowny Pan
Wojciech Matczak
Przewodniczący
Komisji Finansowo-Budżetowej
Rady Miasta Siemianowic Śląskich**

Przekazuję w załączeniu materiał przygotowany na posiedzenie Komisji Finansowo-Budżetowej Rady Miasta na temat: „Perspektywy inwestycyjne dla gospodarki odpadami (Spalarnia, PSZOK, Inteligentne systemy kontroli)”.

SEKRETARZ MIASTA

Adam Skowronek

Kontakt do osoby prowadzącej sprawę: Monika Flaga, Wydział Gospodarki Komunalnej, tel. 32 7605427

**Wydział Gospodarki Komunalnej
Urząd Miasta Siemianowice Śląskie**

**„PERSPEKTYWY INWESTYCYJNE DLA GOSPODARKI ODPADAMI
(SPALARNIA, PSZOK, INTELIGENTNE SYSTEMY KONTROLI)”**

Siemianowice Śląskie, 18 kwietnia 2023 r.

1. Wprowadzenie.

Nowy system gospodarki odpadami komunalnymi, który wszedł w życie w dniu 1 lipca 2013 r. na podstawie ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. (Dz. U. Nr 152, poz. 897), diametralnie znowelizował ustawę z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 z późn. zm.). Wprowadzona ustawa przyznała gminom pełną kontrolę nad gospodarką odpadami komunalnymi. Takie rozwiązanie miało na celu uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, wprowadzenie skutecznego selektywnego zbierania odpadów „u źródła”, zmniejszenie ilości kierowanych odpadów komunalnych na składowiska oraz wypełnienie unijnych zobowiązań dotyczących odpowiedniego zagospodarowania odpadów.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 2519 z późn. zm.) utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Katalog spraw zamieszczony w art. 3 ust. 2 w/w ustawy wskazuje jedynie częściowo obowiązki gminy w zakresie utrzymania czystości i porządku. Wśród wymienionych obowiązków wyszczególniono następujące zadania gmin, które:

- 1) obejmują wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi,
- 2) zapewniają selektywne zbieranie odpadów komunalnych obejmujące co najmniej następujące frakcje odpadów: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz bioodpady,
- 3) tworzą punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy,
- 4) nadzorują gospodarowanie odpadami komunalnymi, w tym realizację zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości,
- 5) prowadzą działania informacyjne i edukacyjne w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- 6) zapewniają budowę, utrzymanie i eksploatację własnych lub wspólnych z innymi gminami instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, w tym instalacji komunalnych – o ile obowiązek budowy takich instalacji wynika z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami,
- 7) zapewniają osiągnięcie odpowiednich poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
- 8) dokonują corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

W myśl art. 3 ust. 4 w/w gminy lub związki metropolitalne mogą budować, rozbudować, modernizować, utrzymać i eksploatować samodzielnie lub wspólnie z inną gminą lub wspólnie z innymi gminami lub wspólnie ze związkiem metropolitalnym – instalację do przetwarzania odpadów powstałych z przetworzenia odpadów komunalnych zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami i zasadą bliskości, tj. 1) zapobieganie powstawaniu odpadów, 2) przygotowywanie do ponownego użycia, 3) recykling, 4) inne procesy odzysku, 5) unieszkodliwianie. Takie przedsięwzięcia mogą powstawać pod warunkiem braku takich instalacji lub gdy istniejące instalacje mają niewystarczające moce przerobowe. Celem tego przepisu jest umożliwienie gminom kontrolowania całego strumienia odpadów.

Zauważyć należy, iż na przestrzeni ostatnich lat od momentu wprowadzenia tzw. „rewolucji śmieciowej”, tj. od 1 lipca 2013 r. zaszły w prawie polskim bardzo duże zmiany, które dotyczą wszystkich uczestniczących w gospodarce odpadami, m.in. wytwórców odpadów (w tym

mieszkańców, przedsiębiorców), zbierających i transportujących odpady, gminy organizujące na swoim terenie system gospodarowania odpadami, zarządzających składowiskami odpadów oraz zakłady przetwarzania odpadów (w tym odzysku i recyklingu).

Ustawą z dnia 17.11.2021 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 2151) zmienione zostały definicje: bioodpadów, odpadów komunalnych, gospodarowania odpadami oraz zapobiegania powstawaniu odpadów. Dodano kolejne definicje dotyczące odpadów innych niż niebezpieczne, odpadów budowlanych i rozbiórkowych, odpadów żywności, odzysku materiałów i wypełniania wyrobisk oraz systemu rozszerzonej odpowiedzialności producenta, rozumianego jako zestaw środków podjętych w celu zapewnienia, aby wprowadzający produkty, w tym produkty w opakowaniach, ponosili odpowiedzialność finansową albo odpowiedzialność finansową i organizacyjną na etapie cyklu życia produktu, gdy staje się on odpadem.

Jednocześnie wdrażanie dyrektyw unijnych do prawa polskiego ma na celu uściślić przepisy w zakresie wprowadzania gospodarki o obiegu zamkniętym. Obecnie „wysypiska śmieci” stanowią najgorszą formę składowania odpadów. Dlatego też głównymi założeniami gospodarki obiegu zamkniętego jest redukcja udziału „wysypisk śmieci” w usuwaniu odpadów komunalnych, tak aby do roku 2035 na składowiska przekazywać nie więcej niż 10% odpadów komunalnych. Na lata 2025-2029 ten współczynnik został określony na poziomie 30%, a w latach 2030-2034 – na poziomie 20%.

Równoległe z w/w wyznaczonymi poziomami przepisy zobowiązują do osiągnięcia wysokich poziomów w zakresie przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych: do roku 2022 – 25% (za rok 2025 - nasza Gmina osiągnęła poziom 28,14%), do roku 2023 – 35%, do roku 2024 – 45%, do roku 2025 – 55%, a do roku 2035 kraje UE zobowiązane są do osiągnięcia co najmniej 65%.

Ponadto w Polsce od 1 stycznia 2025 r. ma zacząć obowiązywać system kaucyjny, który ma objąć butelki plastikowe o pojemności do 3 litrów, puszki aluminiowe do 1 litra oraz butelki szklane do 1,5 litra. Przy sprzedaży produktów w takich opakowaniach ma być pobierana niewielka opłata - kaucja, którą będzie można odzyskać w momencie zwrotu tych opakowań. System kaucyjny ma objąć cały kraj i dotyczyć ma sklepów o powierzchni handlowej powyżej 100 m².

Niestety wprowadzenie powyższego systemu kaucyjnego nie spowoduje, iż gminy będą mogły zrezygnować ze zbiórki selektywnej takiego rodzaju odpadów (opakowań). Jednocześnie będą funkcjonować dwa systemy – istniejący prawie 10 lat system gminny oraz system kaucyjny. Gminy nadal będą musiały inwestować w system gospodarowania odpadami na swoim terenie, pomimo iż, szacuje się, że system kaucyjny może zabrać połowę odpadów nadających się do recyklingu.

Reasumując, częste zmiany przepisów poprzez wprowadzanie nowych ustaw lub modyfikacja istniejących wymusza na gminie konieczność wprowadzania zmian w systemie gospodarowania odpadami, co utrudnia planowanie długofalowych działań inwestycyjnych.

Na terenie Miasta Siemianowice Śląskie w ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w roku bieżącym oraz kilku kolejnych latach, realizowane będą następujące możliwości inwestycyjne, tj.:

- 1) zastosowanie elektronicznego systemu monitoringu wypełnienia zespołów ogólnodostępnych kontenerów tzw. „dzwonów”,
- 2) zakup i wdrożenie oprogramowania systemu obsługi Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, znajdującego się przy ul. Wyzwolenia 18e w Siemianowicach Śląskich,
- 3) udział w realizacji przedsięwzięcia inwestycyjnego budowy instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych z obszaru Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

2. Elektroniczny system monitoringu zapewnienia zespołów ogólnodostępnych kontenerów tzw. „dzwonów” (zwany dalej „systemem monitoringu”).

Na podstawie umowy w ramach przedmiotu zamówienia pn. „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Miasta Siemianowice Śląskie”, tj. w okresie od 1 grudnia 2022 r. do 31 stycznia 2024 r. realizowane jest przez Wykonawcę zastosowanie elektronicznego systemu monitoringu zapewnienia zespołów ogólnodostępnych kontenerów tzw. „dzwonów”. „System monitoringu” jest to elektroniczna baza danych poziomu zapewnienia kontenerów tzw. „dzwonów” z przeznaczeniem na gromadzenie odpadów w postaci papieru, tworzyw sztucznych i opakowań wielomateriałowych, metali oraz szkła, wraz z możliwością geolokalizacji i wykonywania wydruków poziomu zapewnienia. Polega na codziennym monitoringu wszystkich kontenerów z poszczególnymi frakcjami odpadów komunalnych w zespołach kontenerów tzw. „dzwonach”. Odbiór odpadów w postaci papieru, tworzyw sztucznych/opakowań wielomateriałowych/ metali i szkła, odbywa się maksymalnie do 24 godzin od zapewnienia w 100 % pojemnika danej frakcji w dni robocze tj. od poniedziałku do piątku, nie rzadziej jednak niż raz na dwa tygodnie.

„System monitoringu” posiada: dostęp do sieci internetowej i działa na urządzeniach posiadających przeglądarkę internetową, umożliwia ręczne wprowadzanie danych z uwzględnieniem podziału na frakcje odpadów, posiada mapę Siemianowic Śląskich z naniesionymi punktami adresowymi ogólnodostępnych zestawów tzw. „dzwonów”, z uwzględnieniem poszczególnych kontenerów przeznaczonych na daną frakcję odpadów i z możliwością ich identyfikacji, posiada funkcję umożliwiającą graficzne i tekstowe wskazanie poziomu zapewnienia poszczególnych kontenerów tzw. „dzwonów” w następujących stopniach: 0%, 50%, i 100%, z uwzględnieniem podziału na frakcje odpadów, posiada wyszukiwarkę lokalizacji (punktu adresowego) ogólnodostępnych zestawów tzw. „dzwonów”, posiada funkcję wskazania poszczególnych kontenerów tzw. „dzwonów” na danym punkcie adresowym, w których zbliża się termin dwóch tygodni na ich opróżnienie, celem zachowania terminu ich odbioru, posiada możliwość wprowadzenia nowego punktu adresowego ogólnodostępnego zestawu lub nowego kontenera wchodzącego w skład istniejącego ogólnodostępnego zestawu tzw. „dzwonów”.

Dostęp do przedmiotowego „systemu monitoringu” posiada 20 osób (maksymalnie może mieć dostęp 25 użytkowników), które mają możliwość korzystania z niniejszego „systemu monitoringu”, poprzez modyfikację wskazania stopnia zapewnienia danego kontenera na odpady komunalne. Oprócz pracowników Wydziału Gospodarki Komunalnej oraz dyspozytora Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego dostęp do przedmiotowego systemu posiadają Zarządcy nieruchomości na terenie naszego Miasta (pracownicy Siemianowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej, pracownicy Spółdzielni Mieszkaniowej „Fabud”, pracownicy Spółdzielni Mieszkaniowej „Siemion”, pracownicy działu administracyjnego MPGKiM Sp. z o.o.). Wszystkie dedykowane osoby mają możliwość korzystania z niniejszego „systemu monitoringu” poprzez: podgląd, modyfikację wskazania stopnia zapewnienia danego kontenera na odpady komunalne, wyszukiwanie lokalizacji (punktów adresowych) kontenerów tzw. „dzwonów”, możliwość wydruków listy kontenerów zapelnionych w 100% wraz z ich lokalizacją, datą i godziną wydruku, co tym samym pozwala na

czynny udział (w tym również mieszkańców) w gminnym systemie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Celem zastosowania opisanego powyżej „systemu monitoringu” jest usprawnienie odbiorów poszczególnych frakcji odpadów komunalnych w ramach zespołów ogólnodostępnych kontenerów tzw. „dzwonów” oraz wyeliminowanie powstawania nadmiaru pojedynczych frakcji odpadów komunalnych w obrębie „dzwonów”. Ponadto przed zastosowaniem „systemu monitoringu” stosowane były „sztywne”, stałe harmonogramy odbioru poszczególnych frakcji odpadów komunalnych (harmonogram przejazdu specjalistycznego pojazdu przeznaczonego do odbioru takiego typu pojemników), bez względu na poziom zapewnienia poszczególnych pojemników. Zastosowanie „systemu monitoringu” poprzez wprowadzenie „elastycznych” tras odbioru poszczególnych frakcji odpadów komunalnych pozwala na planowanie optymalnych przejazdów, dostosowanych do zapotrzebowania.

3. System obsługi Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (zwany dalej PSZOK).

Funkcjonujący przy ul. Wyzwolenia 18e PSZOK, służy wszystkim mieszkańcom naszego Miasta, objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi. Przyjmuje na bieżąco, nieodpłatnie, w godzinach otwarcia tj. we wszystkie dni robocze od poniedziałku do piątku w godz. od 6.00 do 18.00 oraz w soboty w godz. od 7.00 do 15.00, za wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy, posegregowane frakcje odpadów komunalnych, pochodzące z gospodarstw domowych typu: papier i tektura, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe, metale, bioodpady, odpady niebezpieczne, przeterminowane leki i chemikalia, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady wielkogabarytowe, zużyte opony (od 01.01.2022r. przyjmowane w ilości 10 szt. w roku kalendarzowym na jeden adres zamieszkania), odpady budowlane i rozbiórkowe (od 01.01.2022r. przyjmowane w ilości nie większej niż 1 tona i objętości nie większej niż 3 m³ w roku kalendarzowym na jeden adres zamieszkania), odpady tekstyliów i odzieży.

Zgodnie z przyjętym Regulaminem PSZOK warunkiem przyjęcia odpadów komunalnych jest udokumentowanie przez osobę dostarczającą odpady faktu zamieszkiwania na terenie Gminy Siemianowice Śląskie (np. przedłożenie do wglądu dowodu wnoszenia opłaty śmieciowej, zaświadczenie o zameldowaniu, dokument tożsamości, umowę na dostarczanie energii elektrycznej). W przypadku dostarczania odpadów komunalnych przez osoby trzecie wymagane jest przedłożenie pisemnego upoważnienia sporządzonego przez wytwórcę odpadu, tj. mieszkańca gminy Siemianowice Śląskie. Pomimo tak określonych warunków przyjęcia na PSZOK dostarczanych odpadów komunalnych występują bardzo często problemy z prawidłową weryfikacją danego mieszkańca. Ponadto pracownicy PSZOK weryfikując dostarczane odpady na podstawie dostarczanych ilości lub rodzajów odpadów potwierdzają, iż występują przypadki, kiedy zachodzi podejrzenie, iż odpady pochodzą z innego źródła niż gospodarstwo domowe.

W związku z powyższym w najbliższych kilku miesiącach zostaną podjęte działania mające na celu zakup i wdrożenie systemu oprogramowania obsługi PSZOK.

Podstawowe funkcje programu polegałyby na: ewidencjonowaniu przyjęć odpadów komunalnych, kontroli ilości dostarczanych frakcji odpadów komunalnych (z uwzględnieniem wyznaczonych limitów przyjmowanych odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz zużytych opon), wsparciu przy ewentualnym odpłatnym przyjęciu odpadów komunalnych (powyżej wskazanych limitów), zarządzanie gospodarką magazynową, generowaniu analiz związanych z przyjęciami oraz ich zestawienie w formie standardowych raportów, automatycznym pobieraniu danych z rejestru nieruchomości, współpracy programu z wagą samochodową, automatyzacji odczytu wartości możliwej w przypadku udostępnienia odpowiedniego interfejsu komunikacyjnego, synchronizacji z BDO (prowadzenie „kart przekazania odpadów”, prowadzenie „kart ewidencji odpadów”), analizie danych w ujęciu geograficznym.

System obsługi PSZOK zostałby zainstalowany w punkcie obsługi PSZOK przy ul. Wyzwolenia 18e oraz w Wydziale Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie. Rejestr obsługiwanych nieruchomości będzie aktualizowany automatycznie poprzez mechanizmy akwizycji danych z zewnętrznych systemów: pliki CSV, pliki XLSX, bezpośrednio połączenie do bazy.

Obsługa przyjęcia dostarczanych odpadów komunalnych opierałaby się na:

- 1) pracownik PSZOK zbliżając kartę identyfikacyjną do czytnika inicjuje w programie automatyczne otwarcie konta przypisanego do określonej nieruchomości. Jeżeli gmina nie dysponuje kartami identyfikacyjnymi wówczas pracownik za pomocą rozbudowanej funkcji filtrowania odnajduje ręcznie adres nieruchomości,
- 2) wyświetlona zostaje lista dozwolonych odpadów z przysługującymi limitami i sumaryczną informacją o wcześniejszych przyjęciach odpadów: dozwolone odpady zależą od typu nieruchomości np. zamieszkała, dom jednorodzinny, sumaryczna informacja o wcześniejszych przyjęciach dotyczy operacji dokonanych w danym okresie rozliczeniowym,
- 3) pracownik PSZOK klasyfikuje odpad, waży i wpisuje w programie wartości,
- 4) pracownik PSZOK poprzez ponowny odczyt karty identyfikacyjnej lub ręcznym zatwierdzeniem akceptuje wpisane wartości,
- 5) w zależności od przyjętych procedur system przewiduje ponoszenie opłat za przekroczenie limitu przez mieszkańca w dwóch trybach: bezpośrednio w PSZOK w momencie przekazania odpadów – w przypadku przekroczenia limitu program wyświetla komunikat o konieczności zapłaty na rzecz Urzędu Miejskiego, lub w Urzędzie Miasta, zbiorczo np. w trybie decyzji administracyjnej.

Wdrożenie i uruchomienie w/w systemu obsługi PSZOK miałyby na celu usprawnienie pracy pracownikom obsługującym Punkt, kontrolę w danym roku kalendarzowym przysługujących limitów na dany adres zamieszkania. System wspomógłby obsługę prowadzenia ewidencji odpadów komunalnych przyjętych do PSZOK, poprzez automatyczne generowanie prowadzonej na bieżąco „karty ewidencji odpadów” oraz „karty przekazania odpadów”, na podstawie której dany rodzaj odpadu komunalnego przekazywany jest podmiotom przetwarzającym odpady, celem ich prawidłowego zagospodarowania. Bezpośrednie połączenie z bazą, która jest prowadzona przez

pracowników Wydziału Gospodarki Komunalnej tut. Urzędu, i która będzie automatycznie aktualizowana, pozwoli pracownikom obsługującym PSZOK na natychmiastową weryfikację mieszkańca lub daną nieruchomość. Ponadto system obsługi PSZOK uszczelni rodzaj i ilość dostarczanych do Punktu odpadów pochodzących z innych źródeł niż gospodarstwa domowe, co może przyczynić się do zmniejszenia kosztów zagospodarowania zebranych w PSZOK odpadów komunalnych.

4. Inwestycja budowy instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych z obszaru Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (zwaną dalej ITPOK).

Gmina Siemianowice Śląskie jako gmina członkowska Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (GZM) przystąpiła do realizacji przedsięwzięcia inwestycyjnego budowy instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych z obszaru GZM.

W powyższym przedsięwzięciu ostatecznie zgłosiło udział 26 gmin GZM. Oprócz naszej Gminy Siemianowice Śląskie do planowanej inwestycji przystąpiły następujące gminy: Będzin, Bieruń, Bojszów, Bytom, Chełm Śląski, Chorzów, Czeladź, Imielin, Kobiór, Łęczyny, Łaziska Górne, Mierzęcice, Mikołów, Mysłowice, Ożarówice, Piekary Śląskie, Psary, Radzionków, Siewierz, Świerklaniec, Świętochłowice, Tarnowskie Góry, Tychy, Wiry oraz Zbrosławice. Utworzona Grupa Zakupowa, składająca się z w/w gmin, po zapewnieniu dofinansowania, zawiąże porozumienie, w którym każda z gmin wyrazi wolę wspólnego udzielenia zamówienia publicznego w zakresie świadczenia pomocy technicznej, doradztwa prawnego oraz ekonomicznego dla przygotowania przedsięwzięcia inwestycyjnego związanego z budową instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych z obszaru GZM. Pełnomocnikiem gmin, odpowiedzialnym za przygotowanie i przeprowadzenie postępowania w zakresie udzielenia zamówienia w w/w zakresie będzie GZM.

W dniu 27 marca 2023 r. członkowie zgromadzenia GZM przyjęli uchwałę w sprawie udzielenia pomocy finansowej w 2023 r. gminom członkowskim GZM z przeznaczeniem na przygotowanie instalacji termicznego przekształcania odpadów. Jak wynika z uzasadnienia projektu niniejszej uchwały oszacowano, iż zamówienie takiej usługi wyniesie około 4,9 mln zł. W roku 2023 r. na sfinansowanie wspólnego zamówienia usługi pn. "Świadczenie pomocy technicznej, doradztwa prawnego oraz ekonomicznego dla projektu ITPOK" zostanie udzielona w/w 26 gminom członkowskim GZM pomoc finansowa w formie dotacji celowej z przeznaczeniem na przygotowanie budowy instalacji termicznego przekształcania odpadów łącznie na ponad 920 tys. zł, w 2024 r. 2,2 mln zł, a w 2025 r. około 1,8 mln zł. Finansowanie całości projektu w poszczególnych latach zapewnia GZM. Szczegółowe zasady, tryb, warunki przekazania i rozliczenia udzielanej pomocy finansowej będą określone w umowach zawieranych pomiędzy GZM, a gminami członkowskimi wskazanymi powyżej.

Powołany zespół roboczy składający się z przedstawicieli gmin członkowskich zainteresowanych wspólną z GZM budową i eksploatacją instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych opracował przedmiot zamówienia na usługę realizacji zadań doradztwa technicznego, prawnego oraz ekonomicznego dla przedmiotowego projektu ITPOK, dzieląc na kolejne etapy, tj.:

1) etap I – przegląd technologii oraz określenie modelu realizacji projektu poprzez analizę dostępnych na świecie technologii termicznego przekształcania odpadów dla różnych instalacji o wydajności w przedziale 25 tys. ton - 60 tys. ton odpadów rocznie z uwzględnieniem kosztów inwestycyjnych oraz przewidywanych kosztów unieszkodliwiania odpadów. Przeprowadzone analizy wykazały, iż nie byłoby możliwe zbicie ciepła z jednej dużej instalacji, która mogłaby obsłużyć całe metropolitalne zapotrzebowanie w tym zakresie, dlatego wybrano kierunek kilku mniejszych instalacji, których moc wynosiłaby od ok. 25 tys. do 60 tys. ton odpadów rocznie (wyliczono, iż co roku mieszkańcy GZM wytwarzają między 250 a 400 tys. ton odpadów, których nie można już poddać procesowi recyklingu),

2) etap II – sporządzenie wstępnej dokumentacji postępowania zgodnie z przyjętym przez Grupę Zakupową wariantu realizacji przedmiotowego projektu,

3) etap III – udział w postępowaniu na etapie dialogu/negocjacji z podmiotami zaangażowanymi w projekt poprzez wypracowanie finalnej struktury transakcji podziału ryzyk oraz przygotowanie raportu z przeprowadzonego dialogu/negocjacji wraz z rekomendacją dotyczącą zmian w dokumentacji,

4) etap IV - sporządzenie ostatecznej dokumentacji,

5) etap V – ocena ofert oraz wybór partnera prywatnego (w przypadku formuły ppp),

6) etap VI - opracowanie wniosku o dofinansowanie fazy inwestycyjnej wraz z niezbędnymi dokumentami dla projektu budowy Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych (ITPOK).

Po realizacji przedmiotu zamówienia nastąpi podpisanie umowy (umów) po których podmiot przystąpi do fazy budowy i eksploatacji instalacji na określonych wcześniej warunkach.

Mając na uwadze założenia przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym, która ma wpłynąć na wielkie zmiany, a mianowicie zmniejszyć presję na środowisko, zwiększyć bezpieczeństwo dostaw surowców, konkurencyjność oraz innowacyjność, inwestycja budowy i eksploatacji Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych z obszaru GZM przy wsparciu z budżetu GZM wydaje się korzystnym przedsięwzięciem.

Należy zauważyć, iż wprowadzona niedawno nowelizacja ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw zakłada zmniejszenie do minimum wytwarzanie odpadów, poprawę jakości procesu recyklingu oraz wzrost w kolejnych latach poziomów w zakresie przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Strategicznym założeniem jest redukcja udziału składowisk odpadów tak, aby do roku 2035 wyniósł 10%. Jednocześnie przepisy wyznaczają nowe cele, poziomy w zakresie przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych: do roku 2025 – 55%, a do roku 2035 kraje UE zobowiązane są do osiągnięcia co najmniej 65% (za rok 2022r. gminy ustawowo były zobowiązane do osiągnięcia 25% poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych). Zarząd GZM po przeprowadzonych analizach podał w uzasadnieniu do powyższej uchwały, iż cyt. (...) bez domknięcia systemu gospodarowania odpadami komunalnymi poprzez budowę i eksploatację instalacji termicznego przekształcania odpadów gminy członkowskie nie będą w stanie spełnić

nałożonego przepisami prawa ograniczenia masy odpadów komunalnych poddawanych składowaniu do 10% w roku 2035". Ponadto należy podkreślić, iż niespełnienie powyższych wymogów będzie powodowało nakładanie bardzo wysokich kar finansowych na poszczególne gminy.

Zarząd GZM wskazuje również, iż cyt. „Brak instalacji, gdzie można byłoby przetworzyć odpady, których nie można składować - ma bezpośredni wpływ na wysokość rachunków mieszkańców za wywóz śmieci. Powstanie instalacji pozwoli zahamować wzrost tych opłat. Jest to też ważne z punktu widzenia bezpieczeństwa ekologicznego regionu”.

Mając na uwadze wyzwania jakie czekają gminy w gospodarce odpadami komunalnymi wynikające z wrażeń dyrektyw unijnych przyłączenie się Gminy Siemianowice Śląskie do budowy instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych jest jak najbardziej racjonalne. Korzystanie z wybudowanej instalacji pozwoli na redukcję ilości przekazywanych na składowisko odpadów komunalnych, zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, redukcję odorów i nieprzyjemnych zapachów dających się odczuć w okolicy funkcjonujących obecnie składowisk. Dodatkowo wytworzona energia elektryczna i ciepło w instalacji ITPOK poprzez zastosowanie alternatywnych źródeł energii (odpady komunalne) pozwoli na zaoszczędzenie paliw kopalnych (np. węgiel, gaz ziemny). Ponadto możliwość termicznego przekształcania odpadów komunalnych może przyczynić się do zmniejszenia kosztów funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi poprzez obniżenie kosztów związanych z zagospodarowaniem odebranych i zebranych w PSZOK odpadów komunalnych.

NACZELNIK
Wdziału Gospodarki Komunalnej

Iwona Kobak-Charchan